

فرمان جهاد تبیین

انستیتوت پژوهش‌های فرهنگی

آموزش‌شکده فنی و حرفه‌ای دکتر معین
رشت به مناسبت هفته قرآن و عترت
دانشگاه‌ها برگزار می‌نماید.

فرمان جهاد تبیین مقام معظم رهبری

از طریق سایت

d-rasht.tvu.ac.ir

و کانال مجازی اساتید، دانشجویان و کارکنان

امور فرهنگی آموزش‌شکده فنی و حرفه‌ای دکتر معین رشت

۱۸ لغایت ۲۴ آبان ۱۴۰۰

«جهاد تبیین» در برابر تحریف

منبع: پایگاه دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای

تبیین از منظر رهبر معظم انقلاب الزاماتی دارد که رعایت آنها شرط اثربخشی سخن حق است. در این نوشتار به بررسی اهمیت و چگونگی روشنگری پرداخته شده و نقش تبیین و روشنگری در شکست تحریف و اغواگری دشمن بر اساس بیانات رهبر انقلاب مورد بررسی گرفته است.

ایجاد اعتقاد عمومی

از مهم ترین رویکردها و شیوه های حرکت انقلاب اسلامی تبیین است: «در مبارزات اسلامی، در همه حال تبیین خیلی اهمیت دارد» «کار انقلاب از اساس با تبیین، روشنگری، بیان منطقی، مستدل و دور از جنجال بود». و این در حالی است که «تفکر مارکسیستی آن روز اعتقاد به تبیین نداشتند؛ می گفتند مبارزه یک سنت است، تحقق خواهد یافت؛ چه بگوئید، چه نگوئید». لذا «جزو راهبردهای اساسی کار ما از اول، مسئله تبیین بوده است». و بر همین اساس هم تفکر انقلابی رواج پیدا کرد: «بدون تبیین و تبیین بلیغ، قطعاً هیچ فکری و هیچ اندیشه متقنی، توفیق رواج و اعتقاد عمومی را پیدا نخواهد کرد».

از جهت عقبه دینی و اعتقادی هم اصل دعوت صدر اسلام بر پایه تبیین استوار بود: «تبیین، بیان، مهم ترین وظیفه پیغمبران است. دشمنان پیغمبران از جهل ها و پرده پوشی ها استفاده می کنند». تبیین حقایق در سیره علوی نمود پررنگی داشت: «شما خطبه های نهج البلاغه را نگاه کنید، بسیاری از آنها تبیین واقعیاتی است که در جامعه آن روز وجود داشته». و مبنای مهم قیام حسینی نیز تبیین بود: «امام حسین را فقط به جنگ روز عاشورا نباید شناخت؛ آن یک بخش از جهاد امام حسین است. به تبیین او، امر به معروف او، نهی از منکر او، توضیح مسائل گوناگون در منی و عرفات، خطاب به علما و نخبگان باید شناخت». بنابراین «جهاد فقط شمشیر گرفتن و جنگ کردن در میدان قتال نیست؛ جهاد شامل جهاد فکری، جهاد عملی، جهاد تبیینی و تبلیغی و جهاد مالی است».

و نکته کلیدی اینکه اگر تبیین نباشد، فرصت برای اغواگری و گمراه سازی مردم توسط دشمن در عرصه های مختلف باز خواهد شد که تولید گروهک داعش یکی از نمونه های این مسئله در سال های اخیر است: «امروز به خاطر اینکه فریضه تبیین را ما درست انجام ندادیم، یک عده ای دچار گمراهی اند و به خیال اینکه برای اسلام دارند کار میکنند، علیه اسلام دارند کار می کنند... به جای دشمن، اینها دارند با مسلمان ها می جنگند».

تبیین باید هنرمندانه باشد

«خیلی از حقایق هست که باید تبیین بشود». مهم ترین موضوعات و پدیده هایی که تبیین درباره آن اهمیت دارد و «آن چیزی که امروز پیش پای ملت ما است، عبارت است از تبیین معارف انقلاب اسلامی». سکوت در قبال تحریف حقایق انقلاب جایز نیست: «امروز همه افراد مسئولند و اگر دیدند حقایق و محکّمات اسلام و انقلاب مورد تحریف قرار میگیرد، وظیفه دارند تبیین کنند؛ نباید سکوت کنند». همچنین مسائل جاری کشور باید برای مردم تبیین شود، که یکی از وظایف مهم دانشجویان همین است: «حرف هایتان را، نظراتتان را بگویید؛ در مسائل مهم

کشور؛ در مسئله اقتصاد مقاومتی تبیین کنید، در مسئله پیشرفت علمی در مسئله ارتباط با آمریکا [تبیین کنید]؛ برای خیلی ها روشن نیست «از دیگر مسائل مهم کشور «مسئله سبک زندگی اسلامی ایرانی که ما مطرح کردیم، خب این درخور بررسی است، این را تبیین کنید، هم خودتان عملاً و هم تبیینی. مسئله فرهنگ، یکی از مسائل مهم است، این را تبیین کنید».

البته در عرصه جهاد تبیین «توجه به نیازهای روز و نوآوری در ادبیات و روش ها بگونه ای که بر جان و دل مخاطبان بنشیند، [16]» از شرایط لازم است و باید از ظرفیت هنر، مانند مداحی و شعر بهره برد: «اهداف انقلاب را با دید روشن، با فکر باز، با اندیشه عمیق، در شعر بگنجانید و آن را با صدای خوش، با لحن خوش، با شیوه های هنری در جلسه [مداحی] القا کنید».

راه های بصیرت افزایی و گفتمان سازی

دانشجویان و نسل جوان برای انجام وظیفه تبیین ابزارهای مختلفی دارند: «همین نشریات دانشجویی چیز خوبی است... این استدلال های انقلابی شما را منتشر بکنند تا مردم اینها را بخوانند.» یکی دیگر از راه ها این است که «در سخنرانی های قبل از خطبه های نماز جمعه یک برنامه ریزی بکنند، دانشجویهایی که اهل حرف زدن هستند، از طرف جمع پشتیبانی بشوند، کمک بشوند، متنهای خوبی تهیه کنند، بروند در نماز جمعه [بخوانند]». [مسئله نماز جمعه و امثال اینها، گفتمان درست میکند، اینها فکر و مطالبه عمومی ایجاد می کند و این خیلی با ارزش است، «فضای مجازی از دیگر بسترهای تبیین و بصیرت افزایی است: «پاسخ به اشکالات را، پاسخ به ابهام آفرینی ها را در این فضا با استفاده از این امکان منتشر کنید و می توانید در این زمینه به معنای واقعی کلمه جهاد کنید».

دوری از بداخلاقی و اختلاف

اما تبیین الزاماتی هم دارد که رعایت آنها شرط اثربخشی سخن حق است: «اصل قطعی در این باب این است که بایستی از شیوه اخلاقی در این کار پیروی کرد.» تبیین نیازمند آگاهی و عقلانیت است: «جوان های ما امروز بحمدالله مجهزند؛ مجهز به فکر، مجهز به عقلانیت، مجهز به آگاهی های فراوان، و میتوانند در این زمینه ها خیلی تلاش کنند. خودتان را آماده کنید، این تجهیزات را در خودتان افزایش بدهید.» و تبیین حقایق با هیاهو به دست نمی آید: «تبیین را اساس کار بدانید. بنده میبینم گاهی اوقات یک جماعتی، یک افرادی، جوانهای احتمالاً صالح و مومنی با یک کسی مخالفند یا با یک جلسه ای مخالفند، بنا میکنند هیاهو کردن و جنجال کردن و شعار دادن؛ بنده با این کارها موافق نیستم... هیچ فایده ای ندارد. فایده در تبیین است.» در حقیقت آنجایی که کار به دعوا و هیاهو، بیانجامد جایی برای تبیین نیست: «آن شکلی که در آن فتنه به وجود بیاید، دعوا به وجود بیاید، آن شکل مطلوب نیست. آن شکلی که برای مردم آگاهی به وجود بیاید، برای مسئولین تنبه به راه حل ها به وجود بیاید، آن شکل بسیار مطلوب است.»

وظیفه ای که بر دوش مسئولان است...

البته مسئولین و مدیران کشور هم وظیفه تبیینی دارند. ممکن است مردم در قبال برخی تصمیمات مسئولین و سیاستها دچار ابهام شوند «باطن این تصمیم را، یا استدلال بر این تصمیم را نمی دانند؛ چون نمی دانند، معترض میشوند. خیلی خب، برای آنها تبیین کنید؛ بعضی از چیزها هست که باید تبیین بشود و گفته بشود.» کارگزاران نظام باید به دور از هرگونه رویکرد خصمانه ای در قبال اعتراضات و شبهات، پاسخگویی با رویکرد تبیین را در دستور کار خود قرار دهند: «راه تبیین هم همین است که در جلسات عمومی با مردم، بیان کنید، روشن کنید؛ سوالات را مطرح کنند، شما جواب بدهید، اینها تبیین می شود؛ در رسانه ها هم پخش شود.»

همه باید در میدان تبیین حرکت کنیم

« بدون تبیین حقیقت، افکار عمومی در ظلمت و فضای غبارآلود باقی خواهد ماند و دشمن سوء استفاده خواهد کرد» «اگر کسی بتواند حقایق را در چشم مردم تحریف کند، یعنی در واقع عمل و بازو و اراده مردم را به سمت گمراهی کشانده است». همان گونه که گفته شد «تبیین اساس کار ما است. ما با ذهن ها و دل ها مواجهیم؛ باید دل ها قانع بشود. اگر دل ها قانع نشد، بدن ها به راه نمی افتد». بنابراین «امروز همه ما بایستی در میدان تبیین حرکت بکنیم».